

ሐዋርያዊ ቅብብሎሽ

ከሰብዓው አንዱ ከሆነው ከቅዱስ አቮዲዮስ እስከ ዘመናችን

በዚህ የቅብብሎሽ መሰመር፦
ብፁዕ*
Garland F. Byers, Jr., J.D., D.D.‡
የአሕዛብ ጳጳስ፣ በሐዋርያዊ ተልእኮ

1. ቅዱስ አቮዲዮስ፣ ከሰብዓው አንዱ [ካኦ]

እ.ኤ.አ. በ*30* ገደማ ከሰብዓው አንዱ ሆኖ በክርስቶስ ተላከ *(የሉቃስ ወንጌል 10:1)*
ከቅዱስ ጴጥሮስ ቀጥሎ የአንጾኪያ የመጀመሪያው ጳጳስ፣ እ.ኤ.አ. በ*53* ገደማ

ይህ የሐዋርያዊ ቅብብሎሽ መሰመር እ.ኤ.አ. በ30 ገደማ ከነበረው ከሐዋርያው አቮዲዮስ ጀምሮ እስከ ዛሬ ድረስ ይዘልቃል፤ ይህም እስከ 2026 እ.ኤ.አ. ድረስ 1,996 ዓመታትን ያካልላል።

ከቅዱስ አቮዲዮስ እስከ አንጾኪያው ፓትርያርክ ቄርሎስ *8*ኛ ድረስ ያለው ቅብብሎሽ የአንጾኪያ ቤተ ክርስቲያን የምትጠብቀውን የአንጾኪያ ፓትርያርኮች ዝርዝር፣ ከ*1724* እ.ኤ.አ. ጀምሮ ደግሞ የመልካይት ግሪክ ካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን የምትጠብቀውን ዝርዝር ይከተላል፤ እነዚህ አብያተ ክርስቲያናት የራሳቸውን ሐዋርያዊ ቅብብሎሽ ቅዱስ አቮዲዮስ ወደተካው፣ የአንጾኪያ የመጀመሪያ ጳጳስ ወደሆነው ወደ ቅዱስ ጴጥሮስ የሚያደርሱባቸው ያው ዝርዝሮች ናቸው።

ቅዱስ አቮዲዮስ በምሥራቅ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን ከሰብዓው ሐዋርያት አንዱ ተብሎ ይከበራል፤ ቤተ ክርስቲያኒቱ በዓሉን በሴፕቴምበር *7*ቀን ታከብራለች፤ ጃንዋሪ *4* ቀን በአንድነት ከሚከበሩት ከሰብዓው ሐዋርያትም ጋር ትቆጥረዋለች። የሮማ ካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን በሜይ *6* ቀን የአንጾኪያ ጳጳስ ቅዱስ አቮዲዮስ ብላ ታከብረዋለች። የታሪክ ጸሐፊው አውሳብዮስ እ.ኤ.አ. በ*325* ገደማ ከቅዱስ ጴጥሮስ ቀጥሎ የአንጾኪያ የመጀመሪያ ጳጳስ እንደ ነበረ መዝግቧል፤ የሐዋርያት ሥርዓታት ደግሞ እ.ኤ.አ. በ*380* ገደማ ቅዱስ ጴጥሮስ እንደ ሾመው ይመዘግባሉ።

የጵጵስና ሢመት ከአንዱ ወደ ቀጣዩ የተፈጸመው ከዚህ በታች በተጠቀሱት አብያተ ክርስቲያናት በኩል ነው።

በዚህ መሰመር ውሰጥ ያሉ አንዳንድ ጳጳሳት በቅዱሳንነትም ይከበራሉ። ከሰማቸው አጠገብ ያሉት ምልክቶች የሚመለከቱት የሕይወትን ቅድሰና ብቻ ነው። የማንኛውንም ሚመት ሕጋዊነት አይነኩም፤ በቅዱሳንነት ቢከበርም ባይከበርም፣ የተዘረዘረው እያንዳንዱ ጳጳስ በቅብብሎሹ ውሰጥ ያለውን ሰፍራ በእኩልነት ይይዛል።

ቅ. ቅዱስ፦ አንዲት ቤተ ክርስቲያን የጀግንነት ቅድሰና ሕይወት እንደ ኖረና አሁን ከእግዚአብሔር ጋር እንዳለ በይፋ የምታከብረው፣ መታሰቢያውንም በቀን መቁጠሪያዋ የምትጠብቅለት ሰው። በጥንቲቱ ቤተ ክርስቲያን ቅዱሳን የሚታወቁት በምእመናንና በጳጳሶቻቸው ይሁንታ ነበር፤ በኋላ ግን በሮማ ካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን በይፋ የቅድሰና አዋጅ (ካኖናይዜሽን)፣ በምሥራቅ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን ደግሞ በክብረ ቅድሰና አዋጅ ሆነ።

ቡሩክ ቡሩክ፦ በሮማ ካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን፣ ቅዱስ ተብሎ በይፋ ከመታወጁ በፊት ያለውን መደበኛ ደረጃ፣ ማለትም የቡሩክነት ዕውቅና ያገኘ ሰው።

ካ በሮማ ካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን እንደ ቅዱስ ወይም እንደ ቡሩክ የሚከበር።

ኦ በምሥራቅ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን ቅዱስ ተብሎ ይከበራል።

ካኦ በሮማ ካቶሊክም በምሥራቅ ኦርቶዶክሰም አብያተ ክርስቲያናት ቅዱስ ሆኖ ይከበራል።

ቀይ ሰማዕት፦ ሰለ እምነት ሕይወቱን የሰጠ።

አብያተ ክርስቲያናት ቅዱስ ማን እንደ ሆነ ሁልጊዜ አይሰማሙም። አንዲቱ ሌላዋ የማታከብረውን ሰው ልታከብር ትችላለች፤ ምልክቶቹም እያንዳንዱን የትኛዋ ቤተ ክርስቲያን እንደምታከብረው ያሳያሉ።

አንጾኪያ

ቅዱስ ጴጥሮስ ወደ ሮም ከመሄዱ በፊት የመሠረተው የአንጾኪያ መንበር፤ በዚያም «ደቀ መዛሙርትም መጀመሪያ በአንጾኪያ ክርስቲያን ተባሉ» *(የሐዋርያት ሥራ 11:26)*። ቅዱስ አቮዲዮስን ከተካው ከቅዱስ አግናጥዮስ ጀምሮ እስከ ቄርሎስ 5ኛ ድረስ ያሉት የአንጾኪያ ጳጳሳትና ፓትርያርኮች፣ የአንጾኪያ ቤተ ክርስቲያን ዝርዝራቸውን እንደምትጠብቀው።

2. ቅዱስ አግናጥዮስ [ካኦ] ሰማዕት 68
3. ሄሮን 1ኛ 100
4. ቆርኔሊዎስ 127
5. ሄሮን 2ኛ 151
6. ቅዱስ ቴዎፍሎስ [ካኦ] 169
7. ማክሲሞስ 1ኛ 188
8. ቅዱስ ሴራፕዮን [ካኦ] 191
9. ቅዱስ አስክሌፒያዴስ [ካኦ] 212
10. ፊሊጦስ 218
11. ዜቢኑስ 232
12. ቅዱስ ባቢላስ [ካኦ] ሰማዕት 240
13. ፋቢዮስ 253
14. ዴሜትሪያኖስ 256
15. እምፍሎቅዮስ 263
16. የሳሞሳጣው ጳውሎስ 267
17. ዶምኖስ 1ኛ 270
18. ጢማዮስ 273
19. ቄርሎስ 277
20. ቲራንዮን 299
21. ቪታልዮስ 308
22. ቅዱስ ፊሎጎንዮስ [ካኦ] 314
23. ጳውሊኖስ 324
24. ቅዱስ ኤዎስጣቴዎስ [ካኦ] 325
25. ኤውላልዮስ 332

26. ኤውፍሮንዮስ 333
27. ፍላኪሎስ 334
28. እስጢፋኖስ 1ኛ 341
29. ሌዎንትዮስ 345
30. ኤውዶክስዮስ 350
31. ቅዱስ ሜሌጥዮስ ካኦ 354
32. አኒያኖስ 357
33. ኤውዞዮስ 360
34. ዶሮቴዎስ 370
35. ጳውሊኖስ 2ኛ 371
36. ቪታልዮስ 2ኛ 376
37. ቅዱስ ፍላብያኖስ 1ኛ ካኦ 384
38. ፖርፊርዮስ 404
39. አሌክሳንደር 408
40. ቴዎዶቶስ 418
41. ዮሐንስ 1ኛ 427
42. ዶምኖስ 2ኛ 443
43. ማክሲሞስ 2ኛ 450
44. ባስልዮስ 459
45. አካቅዮስ 459
46. ማርቲርዮስ 461
47. ጴጥሮስ አጣቢው 465
48. ዩልያኖስ 466
49. ዮሐንስ 2ኛ 475
50. እስጢፋኖስ 2ኛ 490
51. እስጢፋኖስ 3ኛ 493
52. ካላንድዮን 495
53. ዮሐንስ ኮዶናቶስ 495
54. ፓላድዮስ 497
55. ፍላብያኖስ 2ኛ 505
56. ሳዊሮስ 513
57. ጳውሎስ 2ኛ 518
58. ኤውፍራስዮስ 521
59. ቅዱስ ኤፍሬም ኦ 526
60. ዶምኖስ 3ኛ 546
61. ቅዱስ አናስታስዮስ 1ኛ ሲናዊው ካኦ 561
62. ቅዱስ ጎርጎርዮስ ካኦ 571
63. ቅዱስ አናስታስዮስ 2ኛ ካኦ ስማዕት 599
64. ጎርጎርዮስ 2ኛ 610
65. አናስታስዮስ 3ኛ 620
66. መቄዶንዮስ 628
67. ጊዮርጊስ 1ኛ 640
68. መቃርዮስ 656
69. ቴዎፋኔስ 681
70. ሴባስቲያን 687
71. ጊዮርጊስ 2ኛ 690
72. አሌክሳንደር 2ኛ 695
73. እስጢፋኖስ 4ኛ 742
74. ቴዎፊላክት 748
75. ቴዎድሮስ 767
76. ዮሐንስ 4ኛ 797
77. ኢዮብ 810
78. ኒቆላዎስ 826
79. ስምዖን 834
80. ኤልያስ 840
81. ቴዎዶስዮስ 852
82. ኒቆላዎስ 2ኛ 860
83. ሚካኤል 879
84. ዘካርያስ 890
85. ጊዮርጊስ 3ኛ 902
86. ኢዮብ 2ኛ 917
87. ኤውስትራትዮስ 939
88. ክሪስቶፎሮስ 960
89. ቴዎድሮስ 2ኛ 966
90. አጋፕዮስ 977
91. ዮሐንስ 5ኛ 995
92. ኒቆላዎስ 3ኛ 1000
93. ኤልያስ 2ኛ 1003

94. ጊዮርጊስ ላስካሪስ 1010
95. መቃርዮስ ጳድቁ 1015
96. ኤሌውቴርዮስ 1023
97. ጴጥሮስ 3ኛ 1028
98. ዮሐንስ 6ኛ 1051
99. ኤሚልያኖስ 1062
100. ቴዎዶስዮስ 2ኛ 1075
101. ኒቂፎሮስ 1084
102. ዮሐንስ 7ኛ 1090
103. ዮሐንስ 9ኛ 1155
104. ኤውቲሚዮስ 1159
105. መቃርዮስ 2ኛ 1164
106. አትናቴዎስ 1166
107. ቴዎዶስዮስ 3ኛ 1180
108. ኤልያስ 3ኛ 1182
109. ክሪስቶፎሮስ 2ኛ 1184
110. ቴዎድሮስ 4ኛ (ባልሳሞን) 1185
111. ኢያቄም 1199
112. ዶሮቴዎስ 1219
113. ሰምዖን 2ኛ 1245
114. ኤውቲሚዮስ 2ኛ 1268
115. ቴዎዶስዮስ 4ኛ 1269
116. ቴዎዶስዮስ 5ኛ 1276
117. አርሳንዮስ 1285
118. ዲዮናስዮስ 1293
119. ማርቆስ 1308
120. አግናጥዮስ 2ኛ 1342
121. ጳኩሚስ 1386
122. ኒሎስ 1393
123. ሚካኤል 3ኛ 1401
124. ጳኩሚስ 2ኛ 1410
125. ኢያቄም 2ኛ 1411
126. ማርቆስ 3ኛ 1426
127. ዶሮቴዎስ 2ኛ 1436
128. ሚካኤል 4ኛ 1454
129. ማርቆስ 4ኛ 1476
130. ኢያቄም 3ኛ 1476
131. ጎርጎርዮስ 3ኛ 1483
132. ዶሮቴዎስ 3ኛ 1497
133. ሚካኤል 5ኛ 1523
134. ዶሮቴዎስ 4ኛ 1541
135. ኢያቄም 4ኛ 1543
136. ሚካኤል 6ኛ 1577
137. ኢያቄም 5ኛ 1581
138. ኢያቄም 6ኛ 1593
139. ዶሮቴዎስ 5ኛ 1604
140. አትናቴዎስ 3ኛ (ደባስ) 1611
141. አግናጥዮስ 3ኛ (ዐጢያ) 1619
142. ኤውቲሚዮስ 3ኛ 1635
143. ኤውቲሚዮስ 4ኛ 1636
144. መቃርዮስ 3ኛ (ዛዒም) 1648
145. ኒዮፊቶስ 1ኛ 1674
146. አትናቴዎስ 4ኛ (ደባስ) 1686
147. ቄርሎስ 5ኛ (ዛዒም) 1694

የመልካይት ፓትርያርክ መንበር

ከ*1724* እ.ኤ.አ. ጀምሮ፣ ከሮማ ጳጳስ ጋር በኅብረት ያሉት የአንጾኪያ የመልካይት የግሪክ ካቶሊክ ፓትርያርኮች፣ ከቄርሎስ *6*ኛ እስከ ቄርሎስ *8*ኛ ድረስ።

148. ቄርሎስ 6ኛ (ጠናስ) 1724
149. አትናቴዎስ 4ኛ (ጀውሐር) 1759
150. ማክሲሞስ 2ኛ (ሐኪም) 1760
151. ቴዎዶስዮስ 5ኛ (ደሐን) 1761
152. ቄርሎስ 7ኛ (ሲያጅ) 1794
153. አጋፕዮስ 2ኛ (መጠር) 1796
154. አግናጥዮስ 4ኛ (ሰሩፍ) 1812
155. አትናቴዎስ 5ኛ (መጠር) 1813
156. መቃርዮስ 4ኛ (ጠዊል) 1813

157. አግናጥዮስ 5ኛ (ቀጣን) 1816
158. ማክሲሞስ 3ኛ (መዝሉም) 1833
159. ቀሌምንጦስ (በሑስ) 1856
160. ጎርጎርዮስ 2ኛ (ዩሱፍ-ሳዩር) 1864
161. ጴጥሮስ 4ኛ (ጀራይጊሪ) 1898
162. ቄርሎስ 8ኛ (ጌሐ) 1902

ቤይሩትና አሜሪካ

በ*1905* እ.ኤ.አ. በፓትርያርክ ቄርሎስ *8*ኛ ከተሾመው ከቤይሩት መልካይት ሊቀ ጳጳሳት ከአትናቴዎስ ሳዋያ ጀምሮ፣ እያንዳንዱ ጳጳስ ከእርሱ በፊት በተዘረዘረው ጳጳስ ተሹሟል።

163. አትናቴዎስ (ሰዋያ) 1905
164. እንጦንስ አኒድ 1911
165. ዋላስ ዴቪድ ደ ኦርቴጋ ማክሲ 1945
166. ኒልስ ቤርቲል አሌክሳንደር ፐርሶን 1986
167. ሳሙኤል ጊዶ ጁኒየር 2004

168.

Garland F. Byers, Jr.

2013

ክህነት

ሹመት

ኦገስት 17 ቀን 2008 እ.ኤ.አ.፣ በእጅ መጫን፣ St. Paul's Lutheran Orthodox Chapel ውስጥ፣ ፓልመርተን፣ ፔንሰልቬንያ።

ሢመተ ጵጵስና

ኤፕሪል 20 ቀን 2013 እ.ኤ.አ.፣ በቅዱስ ቁርባን አከባበር ወቅት በእጅ መጫን፣ St. Paul's Lutheran Orthodox Chapel ውስጥ፤ ቤተ ጸሎቱ በዚያ ዕለት የተሰበሰበው American Legion Post 16 ውስጥ ነበር፣ ስላቲንግተን፣ ፔንሰልቬንያ።

ዋና ሿሚ

ብፁዕ ሳሙኤል ጊዶ ጁኒየር

ተባባሪ ሿሚዎች

ጳጳስ ብራድሊ ኤ. ቫርቪል
ጳጳስ ማይክል ባዩስ
ጳጳስ ጄምስ ቶምሰን

የሹመትና የሢመተ ጵጵስና የምስክር ወረቀቶች ከሢመቱ ፎቶግራፎች ጋር ስለ ጳጳሱ በሚለው ገጽ ላይ ቀርበዋል።

አገልግሎት

ኤፕሪል 20 ቀን 2013 እ.ኤ.አ. Lutheran Orthodox Church, Inc. በተባለው ድርጅት ውስጥ ሢመተ ጵጵስና ተቀበሉ፤ ከዚያም በዚሁ ድርጅት ውስጥ Western North Carolina ሀገረ ሰብከት ሊቀ ጳጳሳት ሆነው አገልግለዋል። ጳጳስ ባየርስ ከዚያ ድርጅት ጋር ከእንግዲህ ግንኙነት የላቸውም።

የሥነ መለኮት ዶክተር (*honoris causa*)፤ ኤፕሪል 20 ቀን 2013 እ.ኤ.አ. Lutheran Orthodox Church, Inc. የሰጠው።

Amharic Scripture quotations: copyright © 1962, 2003 United Bible Societies. Revised Amharic Bible in XML (2003). Printed version by United Bible Societies (C)1962. E-Text in transliterated ASCII format by Lapsley/Brooks Foundation 1994. Unicode UTF-8 transformation and XML-tagging by Dirk Röckmann 2003 (www.nt-text.net). With kind permission of the Bible Society of Ethiopia. Every non-commercial work using this data in any form must fully include this copyright statement! Every commercial use of parts or the complete data in any form needs written permission of the Bible Society of Ethiopia!

የአንጾኪያው ቅዱስ አቮዲዮስ፣ የጣሊያን የሥዕል ትምህርት ቤት፣ 17ኛው ክፍለ ዘመን። ምንጭ፦ Wikimedia Commons፣ የሕዝብ ንብረት (public domain)፤ ከመጀመሪያው ምስል መጠኑ ተቀይሯል።